

معمای «جباروف» در قرقیزستان

سدر جباروف با وجود چالش‌های بزرگ اقتصادی و رقابت‌های جدی سیاسی، توانسته طی ۲ سال گذشته قدرت خود را به‌عنوان رئیس‌جمهور قرقیزستان مستحکم کند

نزدیک به ۲ سال از ظهور «سدر جباروف»، میدان‌دار صحنه سیاسی این روزهای قرقیزستان می‌گذرد؛ ۲ سالی که هم در بخش سیاست داخلی و هم در حوزه سیاست خارجی این کشور پر حادثه بوده است. روند کند بهبود شرایط اقتصادی دوران پساکرونا، تشدید فزاینده تنش‌های مرزی با تاجیکستان که تنها در سال جاری ده‌ها کشته بر جای گذاشته است، جهش بی‌سابقه تورم و دو برابر شدن قیمت انرژی و مواد غذایی در این کشور در پی جنگ اوکراین، همگی چالش‌های بزرگی هستند که جباروف بی‌تجربه در سیاست، موانع بزرگ به شمار می‌روند.

سدر جباروف در پی مناقشه‌های سیاسی سال ۲۰۲۰ به قدرت رسید. سیاست در قرقیزستان به سبب بافت طایف‌های آن به ۲ طیف شمال و جنوب تقسیم می‌شود. در سال ۲۰۲۰، جنوبی‌ها پیروز اصلی انتخابات پارلمانی بودند اما شمالی‌ها نتیجه را نپذیرفتند و به پایتخت یورش بردند. نتیجه این آشوب، سقوط دولت و فرار سورنبای جینبکف، رئیس‌جمهور، از کشور بود. سورنبای جینبکف، پیش از فرار، سدر جباروف را به‌عنوان نخست‌وزیر تعیین کرده‌فردی که سیاستمدار نبود اما نفوذ بسیاری در میان شمالی‌ها داشت. او هم‌زمان کفالت ریاست‌جمهوری و نخست‌وزیری را در دست داشت که با پیروزی در انتخابات دهم ژانویه ۲۰۲۱ میلادی (۲۱ تیرماه ۱۳۹۹)، به‌طور رسمی وارد دفتر ریاست‌جمهوری شد.

آن زمان، اغلب ناظران سیاسی پیش‌بینی می‌کردند دولت او فقط چند ماه دوام بیاورد. اما ۲ سال پس از ورود او به عرصه قدرت، دولتش همچنان پابرجاست. دولت جباروف گرچه با مشکلات پزگی چون کسری بودجه، کاهش تأمین هزینه‌های جاری و فرار سرمایه روبه‌رو است اما نه‌تنها توانسته از بحران کم‌رشدن کمبود شدید آب و برق جان سالم به در ببرد که فعلاانه مشغول تثبیت قدرت سیاسی خود است.

در قرقیزستان، در سایه اختلافات شمالی‌ها و جنوبی‌ها، ساختار قدرت همیشه حول جایگاه رئیس‌جمهور تعریف شده است. قرقیزستان در طول ۳۰ سال گذشته با وجود تلاش برای ایجاد یک فضای نسبتاً باز سیاسی، هنوز نتوانسته مدل سیستم و ساختار سیاسی را به‌طور دقیق مشخص و آن را اجرا کند. اگرچه طبق قانون اساسی ساختار سیاسی این کشور پارلمانی است و ماهیت رابطه زوج سیاسی گیرنده اصلی باشد اما در عمل، ساختار این کشور ریاستی بوده و رئیس‌جمهور تصمیم‌گیرنده اصلی است و مجلس تقریباً مطیع فرامین او است.

به اعتقاد ناظران، گذشته از نفوذ جباروف به‌عنوان یکی از چهره‌های قبیله‌های شمالی، رئیس‌جمهوری بی‌تجربه قرقیزستان بخش زیادی از پایداری دولتیش را مدیون متحدان سیاسی قدرتمندی چون کامچی‌بیک تاشیف است. مجله بیلمتای می‌نویسد: ماهیت رابطه زوج سیاسی صادر جباروف و کامچی‌بیک تاشیف پررشی است که ذهن اغلب ناظران خارجی تحولات سیاسی قرقیزستان را به‌خود مشغول می‌کند. تاشیف تنها رئیس‌جمهور کمیته دولتی امنیت ملی قرقیزستان است بلکه کرسی معاونت کابینه را نیز در اختیار دارد. بسیاری از تحلیلگران سیاسی پیش‌بینی کرده بودند که جاهطلبی‌های سیاسی تاشیف باعث جدایی او از جباروف خواهد شد؛ پیش‌بینی که حداقل تاکنون محقق نشده است. صحنه سیاست قرقیزستان در گذشته شاهد اتحاد‌های سیاسی زیادی بوده است که به‌دلیل فقدان زمینه‌های ایدئولوژیک عمر نسبتاً کوتاهی داشتند، از جمله اتحاد سیاسی تاشیف -اموربیک بابونف نخست‌وزیر سابق قرقیزستان، که تنها چند ماه دوام داشت. اما اتحاد سدر جباروف و تاشیف به‌رغم برخی اختلافات میان این دو، همچنان با برجا مانده است؛ گرچه این روزها دخالت فزاینده تاشیف در سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی این پرریش را برای منتقدان ایجاد کرده که چه‌کسی واقعاً بر قرقیزستان حکومت می‌کند.

منتقدان جباروف بر این باورند که او شخصیتی نسبتاً مغفل داشته و همین مسئله باعث می‌شود تا تحت نفوذ دیگران قرار بگیرد. به‌عنوان مثال، مخالفان جباروف معتقدند ضعف آقاسی رئیس‌جمهور در ۲ سال اخیر باعث شده است تا نیروهای امنیتی قرقیزستان به‌ویژه کمیته امنیت ملی به ریاست تاشیف با افزایش دامنه مداخلات خود در حکومتداری نه‌تنها علیه مخالفان پرونده‌سازی کند، بلکه با ایجاد رویه‌های بوروکراتیک و تشریفاتی دست‌وپا گیر برای مدیران رده‌های میانی عملاً راه‌گزنه اصلاحات مورد نیاز را نیز مسدود کند. همین هفت‌گانه گذشته رئیس‌جمهور قرقیزستان با اعلام تغییرات گسترده در دولت اعلام کرد که برخی از وزرا که پرونده‌های جنایی دارند را از کار برکنار کرده است؛ از جمله وزیر حمل‌ونقل، وزیر انرژی و وزیر آموزش و پرورش. تردیدها درباره نقش تاشیف در این تغییرات زمانی قوت گرفت که برخی از وزرا یکی به‌دلیل ناهماهنگی مبنی بر فساد و رشوه‌خواری کرسی خود را حفظ کردند، رابطه نزدیکی با تاشیف دارند.

این روزها در بیشکک شایعاتی شنیده می‌شود مبنی بر اینکه تاشیف به‌زودی با کنار گذاشتن سدر جباروف از قدرت، خود جانشین او خواهد شد. اما چنین سناریویی با توجه به واقعیت‌های تاریخی قرقیزستان چندان محتمل به‌نظر نمی‌رسد. مجله دیپلمات می‌نویسد: «تاشیف بی‌برکناری جباروف نمی‌تواند در دست جباروف چون موقعیت و نفوذ جباروف در میان ساکنان شمالی قرقیزستان به خوبی آگاه است و هم‌اکنون به کاریزما، نفوذ سیاسی و توانایی او نیاز دارد. بنابراین به‌نظر می‌رسد که جباروف و تاشیف به نوعی تقسیم‌کار کرده‌اند که آنها را در تقابل با یکدیگر قرار ندهد.»

بین‌الملل

AP-عکس

خط و نشان هسته‌ای پیونگ‌یانگ

کره‌شمالی با برگزاری رزمایش یگان اتمی تاکتیکی و آزمایش ۷ موشک بالستیک به مانور نظامی کره جنوبی و آمریکا پاسخ داد

طی حدود ۲ هفته گذشته شرق آسیا روزهای پر تنش را سپری کرده است. در این ۲ هفته، ارتش کره‌شمالی ۷ موشک بالستیک با قابلیت حمل کلاهک هسته‌ای را آزمایش کرد. آخرین این موشک‌ها دیروز از منطقه مونچون در استان گانگ‌وون کره‌شمالی شلیک شد. خبرگزاری یونهایپ کره جنوبی در گزارش خود درباره شلیک موشک‌های هسته‌ای کره‌شمالی نوشت که این موشک‌ها حدود ۳۵۰ کیلومتر برد داشته‌اند. با وجود تکرار پرتاب‌های موشک کره‌شمالی طی ۲ هفته گذشته اما هیچ‌کس در خارج از کره‌شمالی خبر نداشت که این پرتاب‌های منظم در واقع بخشی از رزمایش «یگان اتمی تاکتیکی ارتش کره‌شمالی» بوده است. خبر برگزاری این رزمایش را رسانه‌های کره‌شمالی روز دوشنبه اعلام کردند. یونهایپ به نقل از این رسانه‌ها نوشته که این رزمایش از روز ۲۹ سپتامبر (۷ مهر) آغاز شده و به‌مدت ۱۰ روز ادامه داشته است. خبرگزاری رسمی کره‌شمالی نیز تأیید کرد که در جریان این رزمایش، نیروهای ارتش استفاده از «بمب‌های اتمی تاکتیکی» علیه نقاطی در کره جنوبی و آمریکا، «شیه‌سازی» کرده‌اند. پایان رزمایش یگان اتمی کره‌شمالی البته با خط و نشان‌های هسته‌ای کیم جونگ‌اون، رهبر کره‌شمالی نیز همراه بود. او در پایان این رزمایش اعلام کرد که نیروهایش کاملاً آماده هستند تا اهداف مورد نظر را در هر زمان و مکانی هدف قرار دهند. کیم ماه گذشته گفته بود که تبدیل کره‌شمالی به یک قدرت هسته‌ای موضوعی غیرقابل بازگشت است. او همچنین رزمایش اخیر را یک هشدار آشکار و نمایش واضح به دشمنان کشورش ارزیابی کرد و گفت: «این بار، من بیشتر متقاعد شده‌ام که واحدهای عملیات هسته‌ای تاکتیکی ما می‌توانند مأموریت نظامی سنگینی برای بازگرداندگی داشته باشند.»

پیش از این در اکتبر ۲۰۲۰، کره‌شمالی از جدیدترین موشک بالستیک خود - هواسونگ-۱۷ - رونمایی کرده بود. به گفته کارشناسان، برد این موشک تا ۱۵ هزار کیلومتر یا بیشتر است و می‌تواند ۴ کلاهک هسته‌ای را با خود حمل کند.

پشت‌پرده افزایش آزمایش‌های موشکی کره‌شمالی

نمی‌توان نقش زمان را در انجام آزمایش‌های اخیر موشکی کره‌شمالی نادیده گرفت. پرتاب‌های موشکی اخیر بلافاصله پس از آغاز رزمایش‌های دریایی بزرگ آمریکا و کره جنوبی و پس از بازدید کاملاً هریس، معاون اول رئیس‌جمهور آمریکا از مرز پرتنش ۳۲ه آغاز شد. پیونگ‌یانگ معتقد است که این رزمایش‌ها در واقع تمرینی برای تهاجم به خاک کره‌شمالی است. خبرگزاری دولتی کره‌شمالی به نقل از رهبر این کشور اعلام کرد که دستور انجام آزمایش‌های موشکی اخیر در پاسخ به رزمایش‌های دریایی نیروهای کره جنوبی و آمریکا صادر شده است.

توکيو و واشنگتن اخیراً رزمایش‌های نظامی را در جنوب شرق آسیا انجام داده بودند که استقرار ناوهایپامیر هسته‌ای یواس اس رونالد ریگان در آب‌های سواحل شرقی کره جنوبی بخشی از این رزمایش بود؛ اقدامی که ششم پیونگ‌یانگ را برانگیخت و در پاسخ، کره‌شمالی تصمیم گرفت تا تمرینات نظامی را تحت شیوه‌سازی یک جنگ واقعی انجام دهد.

آنکتیت پاندا، تحلیلگر امنیتی مستقر در آمریکا درباره آزمایش‌های موشکی اخیر کره‌شمالی یک گاردین گفت: «کره‌شمالی مطمئناً به‌دنبال یک سلاح هسته‌ای تاکتیکی است. من گمان می‌کنم که آنها به‌تدریج بسیاری از موشک‌های کوتاه‌برد جدید خود را تبدیل به موشک‌های هسته‌ای تاکتیکی خواهند کرد.» موشک‌های هسته‌ای تاکتیکی قدرت تخریب کمتری دارند.

ایسن کارشناس آمریکایی افزود: «اینکه کره‌شمالی هر ۷ پرتاب موشک اخیر خود را عملیات هسته‌ای تاکتیکی توصیف کرده است، بسیار مهم است؛ زیرا ظرفیت موشک‌های بالستیک کوتاه‌برد و میان‌برد این کشور را نشان می‌دهد.»

گاردین در ادامه گزارش خود می‌نویسد: «کیم جونگ‌اون با وجود سال‌ها تحریم‌های سخت سازمان ملل، کشورش را به سمت پیشرفت‌های چشمگیر در توسعه موشکی و هسته‌ای پیش برده. او مدت‌هاست که می‌خواهد به سلاح‌های هسته‌ای تاکتیکی دست یابد؛ سلاح‌هایی که هم کوچک‌تر و هم برای استفاده در میدان جنگ سبک‌تر هستند و بنا به خواسته کیم جونگ‌اون اکنون به اولویت اصلی کنگره حزب کمونیسم کره‌شمالی تبدیل شده است.»

کره‌شمالی همچنین ماه گذشته، قوانین هسته‌ای خود را بازبینی کرد تا بتواند حملات هسته‌ای پیشگیرانه، از جمله در پاسخ به حملات متعارف دشمنان، را انجام دهد. خبرگزاری کره‌شمالی به نقل از کیم جونگ‌اون گفت: «با وجود اینکه دشمن همچنان به تهاجم به خاک کره‌شمالی است. خبرگزاری دولتی کره‌شمالی به نقل از رهبر این کشور اعلام کرد که دستور انجام آزمایش‌های موشکی اخیر در پاسخ به رزمایش‌های دریایی نیروهای کره جنوبی و آمریکا صادر شده است.»

اهداف حمله‌ها کجا هستند؟

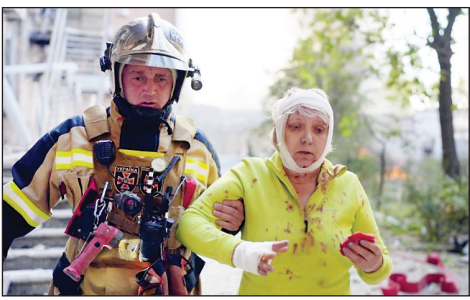
آزمایش‌های مختلف موشکی کره‌شمالی

شهرهای اوکراین، زیر موشک باران روسیه

شده تخریب و غیرقابل تردد شده سال ۲۰۱۸، چهار سال از الحاق کریمه به روسیه افتتاح شد. این پل استراتژیک شبه‌جزیره کریمه را به خاک روسیه وصل می‌کند و گفته می‌شود که مسکو از آن برای ارسال تجهیزات نظامی به‌منظور تقویت نیروهای نظامی مستقر در جبهه‌های جنوبی و شرقی استفاده می‌کند.

سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناٹو) حملات موشکی روسیه به شهرهای اوکراین را محکوم کرده است. ینس استولتنبرگ دبیر کل ناٹو، حملات روسیه را وحشتناک خوانده و گفته «ناٹو تا هر زمان که لازم باشد به حمایت از مردم اوکراین ادامه خواهد داد.»

دیمیتری مدودف، معاون شورای امنیت روسیه، نیز دوشنبه گفته حملات اخیر به اوکراین نخستین مرحله از حملات پیش‌بینی شده است. به گزارش یورونیوز، مرد شماره ۲ شورای امنیت ملی با تأکید ضمنی بر ادامه‌دار بودن این حملات خواستار برچیده شدن کامل قدرت سیاسی در اوکراین شد. در این میان اتحادیه اروپا حملات روسیه به شهرهای اوکراین را مصداق بارز جنایات جنگی خوانده است. پیتر استانو سخنگوی دستگاه سیاست خارجی اتحادیه اروپا، همچنین از الکساندر لوکاشنکو رئیس‌جمهوری بلاروس، خواسته که اجازه ندهد از قلمرو کشورش به‌عنوان پایگاهی برای انجام حملات موشکی به اوکراین استفاده شود. جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، نیز گفته از این حملات روسیه به غیرنظامیان در اوکراین شوک زده است. امانوئل مکرون رئیس‌جمهوری فرانسه، ضمن ابراز نگرانی شدید نسبت به حملات گسترده موشکی روسیه به اوکراین وعده داده که پاریس کمک‌های نظامی بیشتری در اختیار کی‌یف قرار دهد.

پل ارتباطی با شبه جزیره کریمه صورت گرفته است. او در این باره گفته: «به پیشنهاد وزارت دفاع و مطابق با برنامه ستاد کل، حملات گسترده‌ای با تسلیحات دوربرد با دقت بالا علیه زیرساخت‌های انرژی، نظامی و ارتباطی اوکراین انجام شد.» وزارت دفاع روسیه هم اعلام کرده است که این کشور در حملات دوشنبه به اهداف خود رسیده است. سویاتوسلاو یورش نماینده پارلمان لویو که یکی از مقاصد حملات موشکی روسیه بوده، گفته: «موشک‌باران کی‌یف هیچ فرقی با آنچه در ۸ ماه گذشته در جریان بوده ندارد. حملات موشکی بخشی از جنگ است.» به گزارش الجزیره، این نماینده اوکراینی با خودداری از اظهار نظر درباره مسئولیت اوکراین در حمله به پل کریمه گفته: «اولین خطا را مسکو مرتکب شد که کریمه را به خاک روسیه ضمیمه کرد.» پل کریمه موسوم به «کرچ» که بر اثر انفجار خودرویی بمب‌گذاری

نقل قول

ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه محرک‌ها، سازمان‌دهندگان و عاملان حمله تروریستی پل کریمه، سرویس‌های ویژه اوکراین هستند. رژیم کی‌یف مدت‌هاست که از تاکتیک‌های تروریستی استفاده می‌کند. اینها همان تروریست‌هایی هستند که شهرهای دونباس را برای ۸ سال بمباران کردند. (اسیونیک)

جان کربی سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا ما تمایل داریم با کره‌شمالی بدون هیچ پیش شرطی وارد مذاکره شویم، اما کیم جونگ‌اون، رهبر کره‌شمالی تصمیم گرفته به پیشنهاد ما پشت کند. واشنگتن اگرچه به یک مسیر دیپلماتیک در قبال کره‌شمالی متعهد است، اما هم‌زمان روی ظرفیت‌های دفاعی خود هم کار می‌کند. (دیلی میل)

مایک پمپئو وزیر خارجه سابق آمریکا اظهارات جو بایدن در رابطه با آرمانگدون هسته‌ای (جنگ آخرالزمانی هسته‌ای) خطر وحشتناکی را برای مردم آمریکا به‌دنبال داشته و باعث وحشت مردم شده است. اینگونه سخنان از سوی بایدن نسنجیده بوده و بیانگر یکی از بزرگ‌ترین شکست‌های سیاست خارجی کشور ما در دهه‌های اخیر است. (فاکس نیوز)

خبر

انحلال پارلمان در مالزی

نخست‌وزیر مالزی پارلمان کشورش را با هدف هموار کردن راه برای برگزاری انتخابات سراسری زودهنگام منحل کرد. به گزارش آسوشیتدپرس، در پی بالا رفتن اختلافات حزب حاکم «سازمان ملی مالایای متحد» با متحدانش نخست‌وزیر با انحلال پارلمان خواستار برگزاری انتخابات زودهنگام شده است. اسماعیل صبری یعقوب نخست‌وزیر مالزی گفته با سلطان عبدالله سلطان احمد شاه، پادشاه مالزی دیدار کرده و او با تصمیم برای انحلال پارلمان مالزی موافقت کرده است. نخست‌وزیر مالزی گفته، به این دلیل خواستار برگزاری انتخابات زودهنگام شده تا انتقادات بر مشروعیت دولتش که سومین دولت روی کار آمد در مالزی از زمان انتخابات ۲۰۱۸ تاکنون است، مقابله کند. انتظار می‌رود کمیسیون انتخابات مالزی در روزهای آینده با برگزاری نشست تاریخی دقیقی را برای انتخابات که باید موعده برگزاری آن در سبازه ۶۰ روز پس از انحلال پارلمان باشد، اعلام کند. آسوشیتدپرس نوشته: این انتخابات به احتمال زیاد اوایل ماه نوامبر پیش از فرارسیدن فصل باران‌های موسمی که اغلب سیل‌های ویرانگر در مالزی ایجاد می‌کند، برگزار خواهد شد. باران‌های موسمی سال گذشته در مالزی بیش از ۵۰ نفر کشته و هزاران آواره برجای گذاشت.

کیوسک

روزنامه گلوبال تایمز چین

اعتراض فعالان محیط‌زیست در انگلیس روزنامه گلوبال تایمز در صفحه نخست خود تصویری از اعتراض‌ها در انگلیس به استفاده از سوخت‌های فسیلی را منتشر کرده و نوشته: معترضان انگلیسی با مسدود کردن خیابان‌های مرکز شهر لندن و با شعار «نه به نفت» نسبت به استفاده روزافزون از سوخت‌های فسیلی اعتراض کردند. بنا بر این گزارش، معترضان خواستار این بودند که دولت انگلیس مجوزهای جدید استفاده از نفت و گاز را که به‌دلیل بالا رفتن بحران کمبود سوخت در زمستان پیش‌رو صادر کرده لغو کند و در مقابل سیاست عایق‌کردن خانه‌ها را در پیش بگیرد. پلیس شمار زیادی از معترضان را بازداشت کرده است.